

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2014	CONVOCATORIA: JULIO 2014
GEOGRAFIA	GEOGRAFÍA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Qüestió 1^a (2,5 punts).

En la pregunta 1 l'alumnat ha d'explicar-hi com influeixen tant la latitud, l'altitud i també la posició geogràfica respecte a l'orografia immediata per a explicar-ne les diferències. Aquestes causes són: *a)* Presenta una temperatura relativament freda per estar a una elevada altitud, atès que se situa sobre la submeseta nord que presenta altures mitjanes d'aproximadament 800 m. *b)* Es troba prop del Cantàbric, per tant a poca altura però per la latitud, l'efecte termoregulator del mar i l'escassa insolació registra temperatures moderades (15° de mitjana). *c)* Se situa a la vall de l'Ebre, una zona d'altures relativament baixes (al voltant de 200 m) atès que hi ha la vall i es troba emmarcada entre relleus més alts, això explica les temperatures relativament altes (17,5°) malgrat estar en una posició latitudinal elevada. La temperatura no excessivament alta s'explica per les temperatures relativament fredes de l'hivern, ja que és un espai prou continentalitzat. *d)* Es troba sobre les parts més altes del sistema Ibèric —a cotes clarament superiors als 1.000 m— i això, amb la continentalitat, explica les temperatures molt baixes que s'hi registren (7,5° C de mitjana). *e)* Se situa a la submeseta sud, a una cota substancialment menor a la de la submeseta nord *a)* i a menor latitud, però igualment continentalitzat, això explica la temperatura mitjana de 15° (major que *a)* però menor que *c)*). *f)* Se situa sobre la vall del Guadalquivir i les elevades temperatures estan relacionades amb les mateixes raons que *c)*, a la de l'Ebre. La principal diferència —que explica la significativament major temperatura mitjana anual— es relaciona con la menor latitud i, sobre tot, l'orientació de la vall, oberta als fluxos càlids i humits procedents del SW.

S'atorgarà la màxima qualificació (2,5 punts) a aquells alumnes que expliquen coherentment les diferències prenent en consideració almenys tres de les variables ací utilitzades (altitud, latitud, continentalitat, disposició dels relleus). Si utilitzen només dues variables, però ho fan de manera correcta per a cada lloc, se'ls assignarà un màxim d'1,75 punts i si ho fan en base a una única variable se'ls atorgarà, com a molt, 1 punt. Si l'alumne o alumna no adequa les posicions geogràfiques a les característiques altitudinals i geogràfiques se li restaran 0,2 punts per cada error

que cometa. Aquest criteri de resta s'aplicarà només quan s'hi observe amb claredat que hi ha un notori desconeixement de la zona per l'alumne o alumna.

Qüestió 2^a (2,5 punts).

a) Clima oceànic: Temperatures suaus i amplitud tèrmica baixa, si bé amb diferències entre costa i interior. Costa amb estius frescos (cap mes amb temperatura mitjana major o igual a 22° C) i hiverns suaus (les temperatures mitjanes del mes més fred oscil·len entre 6 i 8° C). Cap a l'interior, les temperatures mínimes hivernals es fan més fredes, i provoquen llavors que augmente l'amplitud tèrmica anual.

b) Clima mediterrani marítim: Les temperatures augmenten de nord a sud i presenten amplituds tèrmiques mitjanes (entre 13 i 16 °C), amb estius que superen els 22 °C però no excessivament calorosos per a l'efecte termoregulator del mar. Els hiverns són suaus, amb temperatures mitjanes que no baixen dels 10° C.

c) Clima mediterrani continentalitzat: Presenta elevades amplituds tèrmiques (superiors als 16° C). En funció de les característiques tèrmiques es poden diferenciar diversos sectors: i) submeseta nord i muntanyes altes de Terol (A i D del mapa analitzat en 1) amb estius frescos i hiverns freds. ii) Submeseta sud i vores de la vall de l'Ebre: estius calorosos i hiverns freds i iii) Extremadura i l'interior andalús: estius molt calorosos i hiverns moderats.

S'atorgarà la màxima qualificació a qui analitze de manera bàsicament correcta, si bé no necessàriament han de fer-hi la distinció com s'ha exposat. Tampoc cal que exposen tots els valors termomètrics ací indicats però, sí alguns que evidencien que són capaços d'aproximar la idea a un valor quantitatiu. Si això darrer no ho fan se'ls atorgarà, com a molt, 2 punts. A partir d'ací es restarà per posar-hi menys informació o posar-ne d'equivocada.

Qüestió 3^a (2,5 punts).

L'alumnat ha d'exposar que les onades de calor procedeixen de l'entrada de masses d'aire d'origen saharià (allò que en llenguatge climatològic es coneix com a masses tropicals seques) per tant, seques i molt càlides, que van associades a vents del sud. Pel contrari, les onades de fred s'associen a penetracions a Espanya de masses d'aire polar sec, generalment formades a Sibèria. Vénen generalment associades a vents del N o NE. Solen ser seques, però de vegades poden produir nevades.

Qüestió 4^a (2,5 punts).

L'alumnat ací ha de parlar d'incendis forestals massius i de grans dimensions per a les onades de calor i d'efectes perjudicials per als conreus, gelades massives i problemes per grans nevades per a les de fred.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2014

CONVOCATORIA: JULIO 2014

GEOGRAFIA

GEOGRAFÍA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Cuestión 1ª (2,5 puntos).

En la pregunta 1 el alumno deberá explicar cómo influyen tanto la latitud, la altitud y también la posición geográfica respecto a la orografía inmediata para explicar las diferencias. Estas causas son: A) presenta una temperatura relativamente fría por estar a una elevada altitud debido a que se sitúa sobre la submeseta norte que presenta alturas medias de aproximadamente 800 m. B) se encuentra junto al Cantábrico, por tanto a poca altura pero por su latitud, el efecto termorregulador del mar y la escasa insolación registra temperaturas moderadas (15° de media). C) Se sitúa en el valle del Ebro, una zona de alturas relativamente bajas (alrededor de 200 m) dado que está en el valle y se encuentra enmarcada entre relieves más altos, ello explica sus temperaturas relativamente altas (17,5°) a pesar de estar en una posición latitudinal elevada. La temperatura no excesivamente alta se explica por las temperaturas relativamente frías del invierno, dado que es un espacio bastante continentalizado. D) Se encuentra sobre las partes más altas del sistema ibérico –a cotas claramente superiores a los 1000 m—y ello, junto a la continentalidad, explica las temperaturas muy bajas que se registran (7,5° C de media). E) Se sitúa en la submeseta sur, a una cota sustancialmente menor a la de la submeseta norte (A) y a menor latitud, pero igualmente continentalizado, ello explica la temperatura media de 15° (mayor que A pero menor que C). F) se sitúa sobre el valle del Guadalquivir y sus elevadas temperaturas están relacionadas con las mismas razones que C, en el del Ebro. Su principal diferencia –que explica su significativamente mayor temperatura media anual–se relaciona con la menor latitud y, sobre todo, la orientación del valle, abierto a los flujos cálidos y húmedos procedentes del SW.

Se otorgará la máxima calificación (2,5 puntos) a aquellos alumnos que expliquen coherentemente las diferencias tomando en consideración al menos tres de las variables aquí empleadas (altitud, latitud, continentalidad, disposición de los relieves). Si utiliza solo dos variables, pero lo hace de forma correcta para cada lugar, se le asignará un máximo de 1,75 puntos y si lo hace en base a una única variable se le otorgará como mucho 1 punto. Si el alumno no adecua las posiciones geográficas a sus características altitudinales y geográficas se le restará 0,2 puntos por

cada error que cometa. Este criterio de resta se aplicará solo cuando se observe con claridad que hay un claro desconocimiento de la zona por parte del alumno.

Cuestión 2ª (2,5 puntos).

a) Clima oceánico: temperaturas suaves y amplitud térmica baja, si bien con diferencias entre costa e interior. Costa con veranos frescos (ningún mes con temperatura media mayor o igual a 22° C) e inviernos suaves (las temperaturas medias del mes más frío oscila entre 6 y 8° C). Hacia el interior las temperaturas mínimas invernales se hacen más frías, provocando con ello que aumente la amplitud térmica anual.

b) Clima mediterráneo marítimo: Las temperaturas aumentan de norte a sur y presentan amplitudes térmicas medias (entre 13 y 16 °C), con veranos que superan los 22 °C pero no excesivamente calurosos debido al efecto termorregulador del mar. Los inviernos son suaves, con temperaturas medias que no bajan de los 10° C.

c) Clima mediterráneo continentalizado: Presentan elevadas amplitudes térmicas (mayores a los 16° C). En función de las características térmicas se pueden diferenciar distintos sectores: (i) submeseta norte y montañas altas de Teruel (A y D del mapa analizado en 1) con veranos frescos e inviernos fríos. (ii) Submeseta sur y bordes del valle del Ebro: veranos calurosos e inviernos fríos y (iii) Extremadura e interior andaluz: veranos muy calurosos e inviernos moderados.

Se otorgará la máxima calificación a quien analice de forma básicamente correcta, si bien no necesariamente harán la distinción en la forma expuesta. Tampoco es preciso que expongan todos los valores termométricos aquí señalados pero, sí algunos que evidencien que son capaces de aproximar la idea a un valor cuantitativo. Si esto último no se hace se le otorgará, como mucho, 2 puntos. A partir de aquí se restará por poner menos información o equivocada.

Cuestión 3ª (2,5 puntos).

El alumno ha de exponer que las olas de calor proceden por la entrada de masas de aire de origen sahariano (lo que en lenguaje climatológico se conoce como masas tropicales secas) por tanto secas y muy cálidas, que van asociadas a vientos del sur. Por el contrario, las olas de frío se asocian a penetraciones en España de masas de aire polar seco, generalmente formadas en Siberia. Vienen generalmente asociadas a vientos del N o NE. Suelen ser secas pero en ocasiones, pueden producir nevadas.

Cuestión 4ª (2,5 puntos).

El alumno aquí hablará de incendios forestales masivos y de grandes dimensiones para las olas de calor y de efectos dañinos para los cultivos, heladas masivas y problemas por grandes nevadas para las de frío.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2014	CONVOCATORIA: JULIO 2014
GEOGRAFIA	GEOGRAFÍA

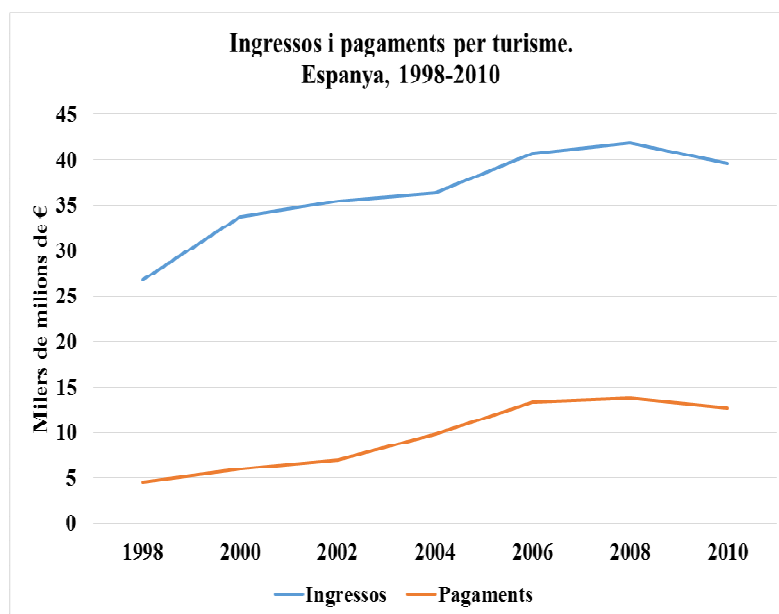
CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Qüestió 1^a (2 punts).

Es valorarà com a correcta la realització d'un eix de coordenades temporal i l'adequada disposició de les dades en aquest. També la realització de tres línies clarament diferenciades per a representar-les (1,25 punts). Així mateix, la netedat, l'ajustament de proporcions i la col·locació de la corresponent llegenda i títol (0,75 punts).

Si s'hi utilitzen barres o qualsevol altre tipus de gràfic correcte, però diferent del requerit, es considerarà incorrecte, però la penalització no ha de ser absoluta.

Un exemple de realització:

Font: Banco de España

Qüestió 2^a (2,5 punts).

L'alumnat ha de ser capaç de destacar el continu caràcter positiu del turisme per a l'economia espanyola, atès que els ingressos per aquest concepte sempre són molt superiors a les despeses, a més d'importantíssims per a la balança de pagaments del nostre país (1,25 punts). Al mateix temps ha de destacar-hi que al llarg del segle XXI el saldo positiu s'ha estancat, perquè les persones residents a Espanya ixen més a l'exterior i també a causa de la difícil situació econòmica,

observable a partir de 2008, (1 punt). Si a més és capaç de destacar qualsevol altre aspecte, com ara la contribució a l'increment d'uns altres sectors productius espanyols, o a fomentar el coneixement exterior del nostre país i dels nostres productes, se li ha d'incrementar el 0,25 restant. Fins i tot si en aquests aspectes aporten informacions significatives es podria compensar la puntuació dels aspectes anteriors.

Qüestió 3ª (2,5 punts).

L'alumne o alumna ha de ser capaç de destacar el caràcter marcadament localitzat del gruix del turisme al nostre país, clarament centrat en les platges mediterrànies i insulars i en algunes grans ciutats (1 punt). Explicar les causes d'aquesta tendència (predomini del turisme de sol i platja i, en menor mesura, de l'urbà cultural), si aporten informacions relacionades amb els llocs d'origen dels turistes o els punts d'accés es pot valorar fins amb 1 punt. L'explicació d'aspectes complementaris —avantatges comparatius de la insularitat, diferències entre àrees del litoral mediterrani, informació sobre les zones de menor intensitat turística o sobre qüestions a distintes escales— aporten els 0,5 punts restants. Un plantejament original, ben argumentat i expressat correctament cal que siga valorat positivament.

Qüestió 4ª (3 punts).

L'alumne o alumna pot respondre tant a impactes ambientals com socials, econòmics o culturals, positius o negatius. El caràcter obert de la pregunta obliga a compensar desigualtats en aquests aspectes, però cal que indiquen sempre l'impacte sobre els litorals més massificats, àrees de muntanya de especial fragilitat o alguns centres urbans, amb modificacions de la línia de costa, impacte sobre el paisatge i algunes àrees d'especial bellesa (fins 1,5 punts). Si és capaç d'explicar també la seua aportació a la recuperació de monuments i centres històrics, a evitar l'emigració de certes zones rurals, a incrementar els llocs de treball o la venda de productes locals i/o artesanals es valorarà amb 1,5 punts més. Qualsevol altre aspecte que citen, de manera raonada, com ara l'impacte sobre festes, tradicions, llengües o cultura local, pot compensar les mancances en els aspectes anteriors.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2014	CONVOCATORIA: JULIO 2014
GEOGRAFIA	GEOGRAFÍA

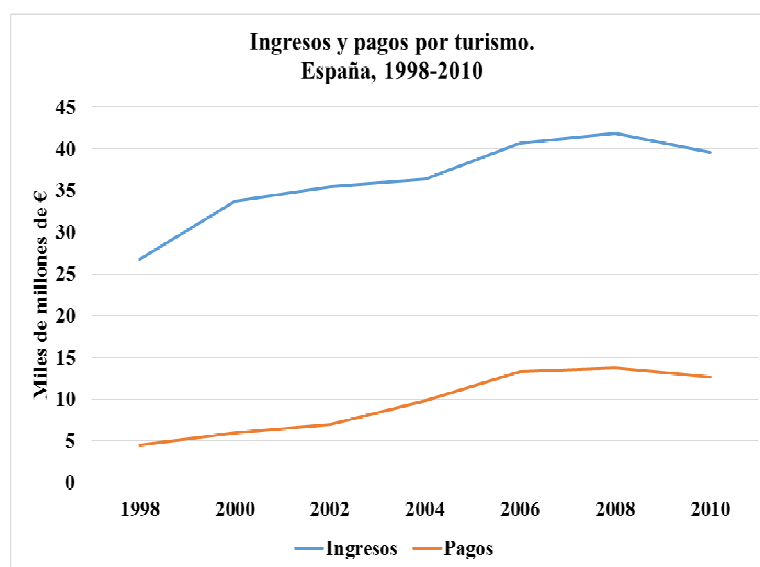
CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Cuestión 1ª (2 puntos).

Se valorará como correcta la realización de un eje de coordenadas temporal y la adecuada disposición de los datos en el mismo. También la realización de tres líneas claramente diferenciadas para representarlos (1,25 puntos). Asimismo, la limpieza, el ajuste de proporciones y la colocación de la correspondiente leyenda y título (0,75 puntos).

Si se utilizan barras o cualquier otro tipo de gráfico correcto, pero distinto del requerido, se considerará incorrecto, pero la penalización no deberá ser absoluta.

Un ejemplo de realización:

Fuente: Banco de España

Cuestión 2ª (2,5 puntos).

El alumno deberá ser capaz de destacar el continuo carácter positivo del turismo para la economía española, pues los ingresos por este concepto siempre son muy superiores a los gastos, además de importantísimos para la balanza de pagos de nuestro país (1,25 puntos). Al mismo tiempo deberá destacar que a lo largo del siglo XXI el saldo positivo se ha estancado, como consecuencia de que los residentes en España salen más al exterior y también a causa de la difícil

situación económica, observable a partir de 2008. (1 punto). Si además es capaz de destacar cualquier otro aspecto, cómo su contribución al incremento de otros sectores productivos españoles, o a fomentar el conocimiento exterior de nuestro país y de nuestros productos, se le incrementará el 0,25 restante. Incluso si en estos aspectos se aportan informaciones significativas se podría compensar la puntuación de los aspectos anteriores.

Cuestión 3ª (2,5 puntos).

El alumno deberá ser capaz de destacar el carácter marcadamente localizado del grueso del turismo en nuestro país, claramente centrado en las playas mediterráneas e insulares y en algunas grandes ciudades (1 punto). Explicar las causas de esta tendencia (predominio del turismo de sol y playa y, en menor medida, del urbano cultural), aportando informaciones relacionadas con los lugares de origen de los turistas o los puntos de acceso podrá ser valorado hasta con 1 punto. La explicación de aspectos complementarios -ventajas comparativas de la insularidad, diferencias entre áreas del litoral mediterráneo, información sobre las zonas de menor intensidad turística o sobre cuestiones a distinta escala- aportará los 0,5 puntos restantes. Un planteamiento original, bien argumentado y expresado correctamente deberá ser valorado positivamente.

Cuestión 4ª (3 puntos).

El alumno podrá responder tanto a impactos ambientales como sociales, económicos o culturales, positivos o negativos. El carácter abierto de la pregunta obliga a compensar desigualdades en estos aspectos, pero siempre deberá indicarse el impacto sobre los litorales más masificados, áreas de montaña de especial fragilidad o algunos centros urbanos, con modificaciones de la línea de costa, impacto sobre el paisaje y algunas áreas de especial belleza (hasta 1,5). Si es capaz de explicar también su aportación a la recuperación de monumentos y centros históricos, a evitar la emigración de ciertas zonas rurales, a incrementar los puestos de trabajo o la venta de productos locales y/o artesanales se valorará con 1,5 puntos más. Cualquier otro aspecto citado, de forma razonada, como por ejemplo el impacto sobre fiestas, tradiciones, lenguas o cultura local, podrá compensar las carencias en los aspectos anteriores.